

തിരുവനന്തപുരം മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ

പ്രസിദ്ധീകരണത്തിന്,

25.03.2023

തിരുവനന്തപുരം നഗരസഭയുടെ 2023-24 വർഷത്തെ ബജറ്റ് ഡെപ്യൂട്ടി മേയർ പി.കെ.രാജു അവതരിപ്പിച്ചു. 1640.16 കോടി വരവും 1504.28 കോടി ചെലവും പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന വരുംവർഷത്തേക്കുള്ള ബജറ്റാണ് അവതരിപ്പിച്ചത്. ബജറ്റിന്മേലുള്ള ചർച്ച 27, 28 തീയതികളിൽ നടക്കും. കഴിഞ്ഞ വർഷങ്ങളിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമായി ഓരോ മേഖലയുടെയും സമഗ്രവികസനം ലക്ഷ്യമിടുന്ന രീതിയിൽ വിവിധ മേഖല പാക്കേജുകളായാണ് ബജറ്റ് അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഇതിനുപുറമെ ഓരോ മേഖലയിലെയും ഏറ്റെടുക്കുന്ന വിവിധ പദ്ധതികൾ ബജറ്റിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സമഗ്ര നഗരവികസനം ലക്ഷ്യമിട്ട് കൃത്യമായ വികസനലക്ഷ്യങ്ങളോടെയുള്ള 2023-24 വാർഷിക പദ്ധതികൾ പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു.

I) കാർബൺ ന്യൂട്രൽ തിരുവനന്തപുരം

രണ്ടര ലക്ഷം മുതൽ മൂന്ന് ലക്ഷം വരെ ജനങ്ങൾ ദിനംപ്രതി നമ്മുടെ നഗരത്തിൽ വന്നുപോകുന്നുണ്ട്. വ്യാവസായികവികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ പുരോഗമിക്കുന്നതിനാൽ നിർമ്മാണ മേഖലയിലെ നിരവധി പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടക്കുന്നതിനാലും കാർബൺ എമിഷന്റെ അളവ് വളരെ കൂടുതലാണ്. 2070 ഓടുകൂടി രാജ്യം കാർബൺ ന്യൂട്രൽ ആക്കുന്നതിന് തീരുമാനം എടുത്തിട്ടുണ്ട്. അത് ഓരോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ഏറ്റെടുക്കേണ്ട ഉത്തരവാദിത്വമുണ്ട്. ഇത്തരത്തിൽ ഈ വെല്ലുവിളി തിരുവനന്തപുരം നഗരസഭയും ഏറ്റെടുക്കുന്നു.

തിരുവനന്തപുരം നഗരസഭയെ 2035 നകം കാർബൺ ന്യൂട്രൽ ആയി പ്രഖ്യാപിക്കാൻ കഴിയും എന്നാണ് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത്. ആയതിനാവശ്യമായ പദ്ധതികൾക്ക് തിരുവനന്തപുരം നഗരസഭ രൂപം കൊടുക്കുന്നതാണ്. 2023-2024 ൽ ഇതിനായുള്ള സമഗ്ര പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുകയും, തുടർന്ന് ഓരോ വർഷങ്ങളിലും കാർബൺ ന്യൂട്രൽ ആക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്. ആദ്യഘട്ടമെന്ന നിലയിൽ താഴെ പറയുന്ന നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്.

കാർബൺ ന്യൂട്രൽ തിരുവനന്തപുരം പദ്ധതിക്കും ഊർജ്ജമേഖലയ്ക്കുമായി ചുവടെ പറയുന്ന വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് വാർഷിക ബഡ്ജറ്റിൽ 55 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

- (1) പൊതുഗതാഗത സൗകര്യങ്ങൾ കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുത്തി ജനങ്ങളെ പൊതുഗതാഗത മാർഗ്ഗങ്ങളിലേക്ക് ആകർഷിക്കുന്നതിൽക്കൂടി നഗരത്തിലെ സ്വകാര്യ വാഹന ഉപയോഗം ഗണ്യമായി കുറയ്ക്കാനാകും. ഇതിനായി കൂടുതൽ സിറ്റി സർവ്വീസ് ബസ്സുകൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതാണ്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി 100 ഇ-ബസ്സുകൾ അധികമായി നഗരസഭ വാങ്ങി നൽകുന്നതാണ്.
- (2) KSEB യും അനേർട്ടുമായി ചേർന്ന് നഗരത്തിന്റെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഭാഗങ്ങളിൽ ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങൾക്കായി ചാർജ്ജറുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്. ഇതിന്റെ ആദ്യഘട്ടമെന്ന നിലയിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട അഞ്ച് സ്ഥലങ്ങളിൽ ഇലക്ട്രിക് വെഹിക്കിൾ ചാർജിംഗ് സ്റ്റേഷനുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്.
- (3) നഗരത്തിലെ ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങളുടെ എണ്ണം കൂട്ടി ഇന്ധന വാഹനങ്ങളുടെ എണ്ണം കുറയ്ക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിയ്ക്കുന്നതാണ്. ഇതിന്റെ ആദ്യഘട്ടമെന്ന നിലയിൽ KSRTC യ്ക്ക് നഗരസഭ വാങ്ങി നൽകുന്ന വാഹനങ്ങൾ നൂറും ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകൾ

ആയിരിക്കുന്നതാണ്. നഗരസഭ പുതിയതായി വാങ്ങുന്ന വാഹനങ്ങൾ കൂടുതലും ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങൾ ആയിരിക്കും.

- (4) ആദ്യഘട്ടമെന്നുള്ള നിലയിൽ 100 ഇ-കാർട്ടുകൾ ഹരിതകർമ്മസേനയ്ക്ക് വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റിന്റെ ഭാഗമായി വാങ്ങുന്നതാണ്. നഗരത്തിൽ കാൽനടയാത്രക്കാർക്കും, ഓട്ടോറിക്ഷ പോലുള്ള വാഹനങ്ങളെ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നവർക്കും, വിനോദ സഞ്ചാര പ്രോത്സാഹനത്തിനുമായി പബ്ലിക് സൈക്കിൾ ഷെയറിംഗ് സിസ്റ്റം കൊണ്ടുവരുന്നതാണ്. ഇതിനായി 200 ഇലക്ട്രിക്കൽ/മാമ്പൽ ഹൈബ്രിഡ് സൈക്കിളുകൾ വാങ്ങി, നഗരഗതാഗതം കാൽനടയാത്രക്കാർക്ക് സുഖകരമാക്കുന്ന രീതിയിലാക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം കൊണ്ടുവരുന്നതാണ്.
- (5) നഗരത്തിലെ പ്രധാന കെട്ടിടങ്ങളെല്ലാം തന്നെ സോളാർ എനർജിയിലേയ്ക്ക് കൊണ്ടുവരുന്നതാണ്. ആദ്യഘട്ടമെന്ന രീതിയിൽ നഗരസഭയുടെ 78 കെട്ടിടങ്ങളും തുടർന്ന് സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ 56 കെട്ടിടങ്ങളിലും സോളാർ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. ആയത് 2024 ൽ തന്നെ പൂർത്തീകരിക്കുന്നതാണ്. അടുത്ത ഘട്ടത്തിൽ സോളാർ സിറ്റി പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി നഗരസഭയിലുള്ള ഏകദേശം 35,000 പേർക്ക് സോളാർ പാനൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ സബ്സിഡി നൽകുന്നതാണ്.
- (6) നഗരസഭയുടെ എല്ലാ തെരുവ് വിളക്കുകളും 2023-24 വർഷത്തിൽ എൽ.ഇ.ഡി ആക്കി മാറ്റുന്നതാണ്. അതുവഴി കാർബൺ എമിഷനെ പരമാവധി കുറയ്ക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.
- (7) കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ദോഷഫലങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനും ഹരിത ഗൃഹ വാതകങ്ങളുടെ സാന്നിദ്ധ്യം കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ആഗോള താപനത്തെ ചെറുക്കുന്നതിനും പച്ച തുരുത്തുകൾക്ക് നിർണ്ണായക പങ്ക് വഹിക്കാനാകും. നടപ്പ് സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ അയ്യൻകാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി എട്ടു പച്ചതുരുത്തുകൾ നഗരസഭ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. നഗരത്തിൽ ആവശ്യമായ രീതിയിൽ പച്ചപ്പുതപ്പ് (green cover) നിലവിൽ ഉണ്ട്. വിവിധ സംഘടനകളുടെ സഹായത്തോടുകൂടിയും, നഗരസഭ തനതായും പച്ചതുരുത്തുകളുടെ എണ്ണം കൂട്ടുന്നതാണ്. കൂടാതെ പൊതുസ്ഥലങ്ങളിൽ കൂടുതൽ മരങ്ങൾ വെച്ചുപിടിപ്പിക്കുന്നതാണ്. 2030 ഓടുകൂടി ഇത്തരത്തിൽ 25% സ്ഥലം എങ്കിലും ഗ്രീൻ കവറിലേയ്ക്ക് കൊണ്ടുവരുന്നതിനുള്ള നടപടി നഗരസഭ സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്.
- (8) പുതുതായി നിർമ്മിക്കുന്ന കെട്ടിടങ്ങൾക്ക് പരമാവധി ലോ കാർബൺ എമിഷൻ ടെക്നോളജി ഉപയോഗിച്ചുള്ള സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ പകർന്ന് കൊടുക്കുന്നതിന് സാങ്കേതിക സ്ഥാപനങ്ങളുമായി സഹകരിച്ച് അത്തരം കെട്ടിടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിന് പ്രോത്സാഹനം കൊടുക്കുകയും ഗ്രീൻ സർട്ടിഫിക്കേഷൻ ഉള്ള കെട്ടിടങ്ങൾക്ക് 10% നികുതി ഇളവ് നൽകുന്നതുമാണ്.

II) മാലിന്യപരിപാലന പാക്കേജ്

പുനരുപയോഗ സാധ്യമായവയെ കണ്ടെത്തി ഉപയോഗിക്കുന്നത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും അല്ലാത്തവയെ ഉത്തരവാദിത്വത്തോടെ സംസ്കരിക്കാനും സാധിക്കുന്ന വിധത്തിൽ സർക്കുലർ എക്കനോമി പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും.

ഹരിതകർമ്മസേന ശേഖരിക്കുന്ന അജൈവ മാലിന്യങ്ങളുടെ സംഭരണ കേന്ദ്രങ്ങളായ MCF കളുടെ ലൊക്കേഷൻ മാപ്പ് മാലിന്യവും പാഴ് വസ്തുക്കളും നീക്കം ചെയ്യുന്നതിന് ഉപയോഗിക്കുന്ന വാഹനങ്ങളുടെ സഞ്ചാരദിശ ട്രാക്ക് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തും.

നമ്മുടെ നഗരം ശുചിത്വത്തിന്റെ പാതയിലാണ്. നഗരത്തിന്റെ ശുചിത്വം നഗരവാസികളായ നമ്മളോരോരുത്തരുടെ കൈകളിലുമാണ്. പകർച്ചവ്യാധികളെ അകറ്റി നിർത്തി. ശുചിത്വ സുന്ദര നഗരം പടുത്തുയർത്താൻ നമുക്ക് ഒന്നിച്ച് പ്രയത്നിക്കാം. “എന്റെ നഗരം സുന്ദര നഗരം” എന്ന പദ്ധതിയുടെ രണ്ടാംഘട്ടത്തിലേക്ക് കടക്കുകയാണ് നഗരസഭ. ഇതിനായി വ്യാപക പ്രചരണ പരിപാടികൾ ജനപങ്കളിത്തത്തോടെ ഏറ്റെടുത്ത് നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്.

5 ഓർഗാനിക് വേസ്റ്റ് കൺവെർട്ടർ യൂണിറ്റുകൾ കൂടി പുതിയതായി അടുത്ത സമ്പത്തിക വർഷം സ്ഥാപിക്കും. ഇതിനു പുറമെ എല്ലാ വാർഡിലും കരിയില സംഭരണി സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്.

എല്ലാ വികസിത നഗരങ്ങളിലും മൃഗങ്ങളെ ശാസ്ത്രീയമായി സംസ്കരിക്കുന്നതിന് സംവിധാനങ്ങളുണ്ട്. തിരുവല്ലത്തെ ABC സെന്ററിൽ മൃഗങ്ങളെ ശാസ്ത്രീയമായി സംസ്കരിക്കുന്നതിന് ആനിമൽ ക്രമിറ്റോറിയം ആരംഭിക്കുന്നതാണ്. ഇതിനായി 1 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

2 RRF കൾ കൂടാതെ അജൈവമാലിന്യ ശേഖരണത്തിനായി 56 MCF കൾ, 22 മിനി MCF കൾ എന്നിവ നഗരത്തിലെ വിവിധ സ്ഥലങ്ങളിലായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു. വരും സാമ്പത്തിക വർഷം എല്ലാ വാർഡുകളിലും മിനി MCF കൾ സ്ഥാപിക്കും.

പ്ലാസ്റ്റിക് ഉൾപ്പെടെയുള്ള അഴുകാത്ത പാഴ് വസ്തുക്കൾ വാതിൽപ്പടി ശേഖരണത്തിലൂടെ സാഭരിച്ച് പുനഃചംക്രമണത്തിന് കൈമാറാൻ നഗരസഭ രൂപീകരിച്ച ഹരിതകർമ്മസേനയിലെ അംഗങ്ങൾക്ക് വനിത വികസന കോർപ്പറേഷൻ മുഖേന ലോൺ ലഭ്യമാക്കി നൽകുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിയ്ക്കുന്നതുമാണ്.

ഇതിന്റെ ഭാഗമായി താഴെ പറയുന്ന പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിനായി **43 കോടി രൂപയുടെ മാലിന്യ പരിപാലന പാക്കേജ് പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു.**

- 1) 2023-24 സാമ്പത്തിക വർഷം ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് ഒരുലക്ഷം വീടുകളിലെങ്കിലും ബയോ /കിച്ചൻ ബിൻ സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്.
- 2) തുമ്പൂർ മുഴികളുടെ എണ്ണം നിലവിലുള്ളതിൽ നിന്നും ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് 100 എണ്ണമെങ്കിലും അധികമായി സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്.
- 3) ഹരിതകർമ്മ സേന അംഗങ്ങളുടെ എണ്ണം, ഹരിതകർമ്മ സേനയുടെ പ്രവർത്തന ശേഷി ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് 80% വീടുകളിലെങ്കിലും നടപ്പു സാമ്പത്തിക വർഷം ലഭ്യമാക്കുന്നതാണ്. അതുവഴി ഒരു ദിവസം ശേഖരിക്കുന്ന മാലിന്യത്തിന്റെ അളവ് 6,000 കിലോയും യൂസർഫീസ് മാസത്തിൽ 1.25 കോടിയായി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതാണ്.
- 4) ഇനോക്കുലം കൃത്യമായി എത്തിക്കുന്നതിന് സംവിധാനം ഒരുക്കുന്നതാണ്. ഇനോക്കുലം എത്തിക്കുന്നതിനും കിച്ചൻ ബിന്നിന്റെ പ്രവർത്തനം പരിശോധിച്ച് ആവശ്യമായ സാങ്കേതിക സഹായം കൊടുക്കുന്നതിന് ഹരിത കർമ്മ സേനാ അംഗങ്ങളെ പരിശീലനം നൽകി Green Technician മാരാക്കി പ്രാപ്തരാക്കുന്നതാണ്. ഇതോടൊപ്പം സ്വന്തമായി ഹരിതകർമ്മ സേന മുഖേന ഇനോക്കുലം നിർമ്മാണ യൂണിറ്റ് ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള സാധ്യതകൾ പരിശോധിക്കും.
- 5) എല്ലാ വാർഡുകളിലും മിനി MCF കൾ രൂപീകരിക്കുന്നതാണ്. കൂടാതെ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് 10 MCF കൾ അധികമായി നിർമ്മിക്കുന്നതാണ്.
- 6) മരൈൻ ലിറ്ററിംഗ് (സമുദ്രത്തിലേയ്ക്കുള്ള മാലിന്യം) തടയുന്നതിന് പ്രത്യേക സംവിധാനം കൊണ്ടു വരുന്നതാണ്. നഗരത്തിലെ വിവിധ ജലാശയങ്ങളിലേയ്ക്ക് ഒഴികിവരുന്ന അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ തടയുന്നതിനായി പത്തിടങ്ങളിൽ ട്രാഷ് ബൂം (Trash Boom) സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്.
- 7) ഉറവിട മാലിന്യ സംസ്കരണത്തെ സംബന്ധിച്ച് പൊതുജനങ്ങളെ ബോധവാന്മാരാക്കുന്നതിനും വാർഡു തലത്തിലുള്ള കമ്മിറ്റികളുടെ പ്രവർത്തനം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും എല്ലാ റസിഡന്റ്സ് അസോസിയേഷനുകളെയും മറ്റ് എൻ.ജി.ഒ കളെയും, സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരെയും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുകൊണ്ട് സീറോ വേസ്റ്റ് സിറ്റിയുടെ ഭാഗമായി എന്റെ നഗരം സുന്ദരം നഗരം രണ്ടാം ഘട്ട ജനകീയ പ്രചരണ പരിപാടി ഏറ്റെടുക്കുന്നതാണ്.
- 8) ഇ-വേസ്റ്റ്, നാപ്കിൻ, ഡയപ്പർ എന്നിവ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിന് വിവിധ ഏജൻസികളുമായി സംയോജിച്ച് നഗരസഭ പദ്ധതികൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്നതാണ്.

- 9) ജൈവ അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ തരംതിരിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ സംവിധാനം രൂപപ്പെടുത്തുന്നതും ആയതിൽ റസിഡന്റ് അസോസിയേഷനുകൾ, ഹരിതകർമ്മസേന എന്നിവർക്ക് ആവശ്യമായ പരിശീലനം നൽകുന്നതുമാണ്.
- 10) ജൈവ/അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ സംസ്കരിക്കുന്നതിലെ പുതുതായുള്ള പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിനും പുതിയ സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും നഗരസഭയിലെ ജീവനക്കാർക്ക് പ്രത്യേക പരിശീലനം നൽകുന്നതാണ്.
- 11) സാമൂഹ്യപ്രതിബദ്ധതയുള്ള വിദഗ്ദ്ധരായ ആൾക്കാരെ ഉൾക്കൊള്ളിച്ച് നഗരസഭയുടെ പ്രോജക്ട് സെക്രട്ടേറിയറ്റ് വിപുലീകരിച്ച് ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതാണ്.
- 12) മാലിന്യനീക്കം നിരീക്ഷിക്കാൻ 24 മണിക്കൂറും പ്രവർത്തിക്കുന്ന കോൾ സെന്റർ ആരംഭിക്കും.
- 13) ഏറ്റവും മികച്ച രീതിയിൽ ഉറവിട മാലിന്യ സംസ്കരണം നടപ്പിലാക്കുന്ന സ്കൂളുകൾ, കോളേജുകൾ, ഹോസ്പിറ്റലുകൾ, ഹോട്ടലുകൾ, റസിഡൻസ് അസോസിയേഷനുകൾ, സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങൾ, മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്ക് നഗരസഭ പ്രത്യേക പ്രോത്സാഹന സമ്മാനമായി മേയേഴ്സ് അവാർഡ് ഏർപ്പെടുത്തുന്നതാണ്. ഇത്തരത്തിലുള്ള പ്രോത്സാഹനത്തിലൂടെ മാത്രമെ ജനങ്ങൾ സ്വമേധയാ ഉറവിട മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന് മുന്നോട്ടു വരികയുള്ളൂ.

III) ആരോഗ്യമേഖല

നഗരസഭയിലെ ആശുപത്രികളുടെ പ്രവർത്തനം ഭാഗികമായിരുന്നത് രാവിലെ എട്ടുമണിമുതൽ വൈകുന്നേരം 8 വരെ ആക്കിയിട്ടുണ്ട്. പാലിയേറ്റീവ് കെയർ രംഗത്തെ നഗരസഭയുടെ പ്രവർത്തനത്തിന് അംഗീകാരം നേടിയിട്ടുണ്ട്. നിലവിൽ 15 യൂണിറ്റുകളിലായി 5,274 പേർക്ക് സേവനം നൽകിവരുന്നു. 5 പാലിയേറ്റീവ് കെയർ പുതിയ യൂണിറ്റുകൾ ആരംഭിക്കുന്നതാണ്.

ആരോഗ്യമേഖലയുടെ സമഗ്ര വികസനത്തിനായി **58 കോടി രൂപയുടെ ആരോഗ്യമേഖല പാക്കേജ് പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു.**

നഗരസഭയിലെ ആരോഗ്യ മേഖലയിലെ പ്രവർത്തനം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്ന പ്രത്യേക പാക്കേജിന്റെ ഭാഗമായി താഴെ പറയുന്ന നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്.

- 1) പുതുതായി 44 ഹെൽത്ത് ആന്റ് വെൽനസ് സെന്ററുകൾ ബഡ്ജറ്റ് വർഷം ആരംഭിക്കുന്നതാണ്. പ്രാരംഭ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു.
- 2) എല്ലാ ഹോസ്പിറ്റലുകൾക്കും ആവശ്യമായ മരുന്നുകൾ കൃത്യമായി വിതരണം ചെയ്യുന്നതാണ്.
- 3) കിടപ്പു രോഗികൾ, അവയമാറ്റം ചെയ്തവർ, അവയവദാനം ചെയ്തവർ എന്നിവർക്ക് ആവശ്യമായ മരുന്നുകൾ വീടുകളിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നതാണ്. എല്ലാവിധ രോഗികൾക്കും ആവശ്യമായിട്ടുള്ള മരുന്ന് എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്.
- 4) നിലവിലുള്ള OP യുടെ എണ്ണം വരുന്ന ഒരു വർഷക്കാലം കൊണ്ട് പൊതുജനങ്ങളിൽ അവബോധം ഉണ്ടാക്കിയും, സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സൗകര്യം വർദ്ധിപ്പിച്ചും 30 % വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതാണ്.
- 5) നഗരസഭയിലെ എല്ലാ ആശുപത്രികളെ ഇ-ഹെൽത്ത് സംവിധാനത്തിന് കീഴിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതാണ്.
- 6) ആംബുലൻസ് കാൾ സെന്റർ V4U (We for You) എന്ന പേരിൽ നഗരസഭയിലെ ജനങ്ങൾക്ക് കുറഞ്ഞ ചിലവിൽ സേവനം ഏർപ്പെടുത്തുന്നതാണ് (BPL വിഭാഗത്തിന് സൗജന്യം).
- 7) എല്ലാ പി എച്ച് സി / സി എച്ച് സി/ റ്റി ക്യൂ എച്ച് ലാബ് (Laboratory) സംവിധാനം ശക്തിപ്പെടുത്തും, മെഡിക്കൽ ഉപകരണങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കും.
- 8) ആയുർവ്വേദ ആശുപത്രികളിൽ പഞ്ചകർമ്മ ചികിത്സ ഘട്ടം ഘട്ടമായി ഏർപ്പെടുത്തും. അധിക ജീവനക്കാരെ (പഞ്ചകർമ്മ തൊറാപ്പിസ്റ്റ്, ഉഴിച്ചിൽ) നിയമിക്കുന്നതാണ്.

IV) വ്യവസായ-സംരംഭകത്വ സൗഹൃദനേതൃത്വം

നമ്മുടെ നഗരത്തിന്റെ പ്രധാന ഉൽപ്പാദന മേഖലകളായ കൃഷി, വ്യവസായം, ടൂറിസം എന്നിവയിൽ പ്രകടമായ വളർച്ച ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. എല്ലാ മേഖലകളിലും ഗുണപരമായ മാറ്റങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാനുള്ള നിരവധി പദ്ധതികൾക്ക് നഗരസഭ നേതൃത്വം നൽകി വരുകയാണ്.

സംരംഭകത്വ സൗഹൃദ നഗരസഭയാക്കി മാറ്റുന്നതിന് തിരുവനന്തപുരം നഗരസഭ താഴെ പറയുന്ന പുതിയ പദ്ധതികൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതാണ്. ബഡ്ജറ്റിൽ സംരംഭക സൗഹൃദ പദ്ധതികൾക്കും ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണത്തിനുമായി **40 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.**

- (1) നിലവിൽ കുടുംബശ്രീ വഴിയും ഒരു ലക്ഷം സംരംഭകത്വ പദ്ധതി വഴി സംരംഭകത്വം തുടങ്ങിയിട്ടുള്ള മുഴുവൻ സംരംഭകർക്കും ആവശ്യമായ പരിശീലനം നൽകി അവർക്കാവശ്യമായ പിന്തുണ സംവിധാനം നൽകുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി ആവിഷ്കരിക്കുന്നതാണ്.
- (2) നടപ്പുസാമ്പത്തിക വർഷം പുതുതായി ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് 3,000 സംരംഭകരെങ്കിലും പ്രസ്തുത മേഖലയിലേക്ക് കൊണ്ടുവരികയും അതുവഴി 10,000 പേർക്കെങ്കിലും തൊഴിൽ നൽകുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്.

V) കാർഷിക-മുഗസംരക്ഷണ മേഖല

കാർഷിക മേഖലയിൽ സ്വയം പര്യാപ്തത നേടുന്നതിൽ ഒരു പരിധി വരെ നഗരസഭയ്ക്ക് വിജയം നേടാനായി. കാർഷിക മേഖലയിൽ ഉണർവ് വരുത്തുന്നതിനായി തരിശ് ഭൂമിയിൽ കൃഷി ഇറക്കേണ്ടതും കർഷകർക്ക് ആവശ്യമായ സഹായങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ കാര്യക്ഷമമാക്കേണ്ടതുമാണ്. തണ്ണീർതടങ്ങൾ കൂടിയായ വയലേലകൾ സംരക്ഷിക്കേണ്ടതിന്റെയും നെൽകൃഷിയും മറ്റ് ഇടവിളകൃഷിയും വ്യാപിപ്പിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത സംബന്ധിച്ച അവബോധം ജനങ്ങളിൽ ഉണ്ടാക്കേണ്ടതുണ്ട്. കൃഷിയിലേക്ക് കൂടുതൽ യുവാക്കളെ ആകർഷിച്ച് ആധുനിക കൃഷി രീതികൾ അവലംബിക്കേണ്ടത് കാർഷിക സ്വയം പര്യാപ്തതക്ക് അനിവാര്യമാണ്.

അടുത്ത സാമ്പത്തിക വർഷം കാർഷിക മുഗസംരക്ഷണ മേഖലയുടെ വളർച്ച ലക്ഷ്യമിട്ട് **28 കോടിയുടെ സമഗ്ര വികസന പദ്ധതികളാണ് നടപ്പിലാക്കുന്നത്.**

- (1) നിലവിൽ 7,467 ഹെക്ടർ സ്ഥലം കാർഷിക മേഖലയായി കണക്കാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അടുത്ത 3 വർഷത്തിനുള്ളിൽ ആയതിന്റെ അളവ് 7,843 ഹെക്ടറായി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതാണ്.
- (2) നിലവിൽ 43 ഹെക്ടർ സ്ഥലം നെൽപാടമായി നെൽകൃഷി ചെയ്യുന്നുണ്ട്. അടുത്ത 3 വർഷത്തിനുള്ളിൽ ആയത് 80 ഹെക്ടറാക്കി മാറ്റുന്നതാണ്. നിലവിൽ 97 ടൺ നെല്ലാണ് ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്നത്. ആയത് അടുത്ത 3 വർഷത്തിനുള്ളിൽ 225 ടൺ ആക്കി മാറ്റുന്നതാണ്.
- (3) നാളികേര ഉൽപ്പാദനം നിലവിലുള്ളതിനെക്കാൾ അടുത്ത 3 വർഷത്തിനുള്ളിൽ 50% ഉൽപ്പാദന വർദ്ധനവ് നടപ്പാക്കുന്നതാണ്.
- (4) നിലവിൽ 1,451 ടൺ പച്ചക്കറിയാണ് നഗരസഭാ പരിധിയിൽ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കപ്പെടുന്നത്. ആയത് അടുത്ത 3 വർഷത്തിനുള്ളിൽ 2,430 ടൺ പച്ചക്കറിയാക്കി മാറ്റുന്നതാണ്.
- (5) കർഷകർക്കുള്ള ഇൻസെന്റീവ്സ് നെൽകൃഷിക്കുള്ള പ്രത്യേക സബ്സിഡികൾ, വിള ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതികൾ, വിത്തും തൈയും സൗജന്യമായോ സബ്സിഡിയോടുകൂടിയോ നൽകുന്ന പദ്ധതികൾ, വളം സൗജന്യമായി നൽകുന്ന പദ്ധതികൾ തുടങ്ങിയ ഒട്ടനവധി പദ്ധതികൾ ഈ മേഖലയിൽ നൂതന പദ്ധതികൾ രൂപപ്പെടുത്തി ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്.
- (6) നിലവിൽ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന പച്ചക്കറികൾ കൃത്യസമയത്ത് വിപണിയിൽ എത്താത്തതുകൊണ്ടും, ആയത് ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് കൃത്യസമയത്ത് നൽകാൻ കഴിയാത്തത് കൊണ്ടും നശിച്ചുപോകുന്നതായും, വിലയിൽ കാര്യമായ കുറവ് വരുത്തി വിൽക്കുന്നതായും ശ്രദ്ധയിൽ പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇത് പരിഹരിക്കുന്നതിന് കർഷകരുടെ കൂട്ടായ്മ രൂപീകരിക്കുന്നതിനെ സംബന്ധിച്ചും, സൊസൈറ്റി പോലുള്ള സംഘങ്ങൾ രൂപീകരിച്ച് ആയവയുടെ നീക്കവും സൂക്ഷിപ്പും തുടങ്ങിയ പൊതുസംവിധാനം രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനെ കുറിച്ചുള്ള പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതാണ്.

മൃഗസംരക്ഷണ മേഖല

മൃഗസംരക്ഷണ മേഖലയിലും ക്ഷീര ഉൽപാദന മേഖലയിലും കൂടുതൽ പദ്ധതികൾ നിർവ്വഹണം നടത്തി വരുന്നതിന്റെ ഫലമായി ഒരു പരിധി വരെ സ്വയം പര്യാപ്തത നേടാനായിട്ടുണ്ട്. തുടർന്നും വരുന്ന വർഷങ്ങളിൽ അത്തരത്തിലുള്ള പദ്ധതികൾ ഏറ്റെടുത്തു നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്.

- 1) ക്ഷീര സംഘങ്ങളിൽ പാൽ നൽകുന്ന ക്ഷീരകർഷകർക്ക് ലിറ്ററിന് 3/- രൂപാ നിരക്കിൽ പരമാവധി 40,000/- രൂപ
- 2) ക്ഷീര സംഘങ്ങളിൽ പാൽ നൽകാത്ത ക്ഷീരകർഷകർക്ക് പരമാവധി 20,000/- രൂപ
- 3) രണ്ടോ അതിലധികമോ കുറവുള്ള പശുക്കളെ വളർത്തി ഒരു ദിവസം 10 ലിറ്റർ പാൽ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്ന ക്ഷീര കർഷകർക്ക് പരമാവധി 31,100/- രൂപ
- 4) കാലിത്തൊഴുത്ത് നവീകരണത്തിനായി ജനറൽ വിഭാഗത്തിന്റെ 25,000/- രൂപയും, എസ്.സി വിഭാഗക്കാർക്ക് 37,500/- രൂപയും ധനസഹായം.
- 5) ആട് വളർത്തലിനും, പശുവളർത്തലിനുമായി സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിന് സബ്സിഡിയോടുകൂടി നഗരസഭ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതാണ്.
- 6) ദാരിദ്ര്യരേഖയ്ക്ക് താഴെയുള്ളവർക്ക് മുട്ടകോഴി വളർത്തലിന് പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്.
- 7) കാർഷിക മൃഗസംരക്ഷണ മേഖലയിൽ പ്രാദേശിക ജൈവ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വിപണനം ചെയ്യുന്നതിന് നഗരസഭയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സൺഡേ മാർക്കറ്റുകൾ ആരംഭിക്കുന്നതാണ്.

VI) പാർപ്പിടം

അടുത്ത വർഷം ഭവന നിർമ്മാണ മേഖലയിൽ വലിയ ഒരു കുതിച്ചുചാട്ടത്തിനാണ് നഗരസഭ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ആയതിന്റെ ഭാഗമായി ഒരു സമഗ്ര ഭവന നിർമ്മാണ പാക്കേജ് നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. ഇതിനായി വാർഷിക ബഡ്ജറ്റിൽ 160 കോടി രൂപ ഭവന നിർമ്മാണ ചേരി പുനരുദ്ധാരണ പാക്കേജ് പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. ഇതിൽ ചേരി വികസന പദ്ധതികൾക്കായി 35 കോടി രൂപയും വിവിധ ഭവന നിർമ്മാണ പദ്ധതികൾക്കായി 125 കോടി രൂപയും ഉൾപ്പെടുന്നു.

- (1) നിലവിൽ പി.എം.എ.വൈ/ലൈഫ് പദ്ധതി പ്രകാരം 13,131 ഗുണഭോക്താക്കളെയാണ് തിരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുള്ളത്. അതിൽ 5,867 പേരുടെ ഭവനം പൂർത്തീകരിച്ചു കഴിഞ്ഞു. അടുത്ത സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ 10,000 ഭവനങ്ങൾ പൂർത്തീകരിക്കുന്ന നടപടി നഗരസഭ സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്.
- (2) പുതുതായി 2,000 ഗുണഭോക്താക്കളെ കൂടി ലൈഫ്/പി.എം.എ.വൈ പദ്ധതിയിൽ ഉൾക്കൊള്ളിക്കുന്നതാണ്.
- (3) നടപ്പ് സാമ്പത്തികവർഷം വിളപ്പിൽശാലയിൽ 500 ഭവനങ്ങൾക്കുള്ള തറക്കല്ല് ഇടുന്നതും, നിർമ്മാണം ആരംഭിക്കുന്നതും അടുത്ത രണ്ട് വർഷം കൊണ്ട് പൂർത്തീകരിക്കുന്നതുമാണ്.
- (4) പേരൂർക്കടയിലെ മണ്ണാമൂലയിൽ 200 യൂണിറ്റുള്ള ഭവന സമൃദ്ധയ തറക്കല്ല് നടപ്പുവർഷം ഇടുന്നതും, രണ്ട് വർഷം കൊണ്ട് പൂർത്തീകരിക്കുന്നതുമാണ്.
- (5) മുട്ടത്തറയിൽ മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾക്ക് 200 ഭവനങ്ങളുള്ള ഭവന സമൃദ്ധയം അടുത്ത വർഷം ആരംഭിക്കുകയും അടുത്ത രണ്ട് വർഷം കൊണ്ട് പൂർത്തീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്.

- (6) കരിമം, മതിപ്പുറം തുടങ്ങിയ സ്ഥലങ്ങളിൽ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് 200 യൂണിറ്റുകൾ അടങ്ങിയ ഭവന സമുച്ചയങ്ങൾ അടുത്തവർഷം ആരംഭിക്കുന്നതും, അടുത്ത രണ്ട് വർഷം കൊണ്ട് പൂർത്തീകരിക്കുന്നതുമാണ്.
- (7) ഇതിനുപുറമെ യോഗ്യരായ 1,000 പേർക്ക് ഭവനനിർമ്മാണത്തിനുള്ള ധനസഹായം നൽകുന്നതും, യോഗ്യരായ 300 പേർക്ക് ഭവന നിർമ്മിക്കുന്നതിന് സ്ഥലം വാങ്ങുന്നതിനുള്ള ധനസഹായവും നൽകുന്നതാണ്.
- (8) എസ്. സി മേഖലയിൽ 650 പേർക്ക് ഭവനം, 500 ഭവനങ്ങൾ അറ്റകുറ്റപ്പണി ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ധനസഹായവും, 300 പേർക്ക് ഭവന നിർമ്മാണത്തിനുള്ള വസ്തു വാങ്ങുന്നതിനുള്ള ധനസഹായവും നൽകുന്നതാണ്.
- (9) എസ്.സി മേഖലയിൽ പഠിക്കുന്ന കുട്ടികൾ ഉള്ള കുടുംബത്തിന് ഒരു മുറി കൂടി അധികം നിർമ്മിക്കുന്നതിന് രണ്ട് ലക്ഷം രൂപ വീതം 75 പേർക്കുള്ള ധനസഹായം അനുവദിക്കുന്നതാണ്.

VII) സർഭരണം

നഗരസഭ സമ്പൂർണ്ണ ഇ ഓഫീസ് സംവിധാനത്തിലേക്ക് മാറുകയാണ്. വാടക ഓൺലൈനായി അടയ്ക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തൽ, നികുതി സ്വീകരിയ്ക്കുന്നതിന് ബിൽ കളക്ടർമാർക്ക് POS മെഷീനുകൾ നൽകൽ തുടങ്ങി നഗരസഭയിൽ സമർപ്പിക്കുന്ന വിവിധ അപേക്ഷകളും, സർട്ടിഫിക്കറ്റുകളും ഓൺലൈനിൽ ആക്കി വിരൽ തുമ്പിൽ തന്നെ നഗര പൗരൻമാർക്ക് നഗരസഭയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിയ്ക്കുന്നതു മാണ്. അടുത്ത വർഷം മുതൽ നഗരസഭ ഓഫീസ് പ്രവർത്തനം പൂർണ്ണമായും കടലാസ് രഹിത ഓഫീസ് ആക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിയ്ക്കുന്നതുമാണ്. ഇതിനായി ജീവനക്കാർക്ക് കമ്പ്യൂട്ടർ അധിഷ്ഠിത പരിശീലന പരിപാടികൾ നൽകുന്നതാണ്.

കാത്തിരിക്കാതെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാനാകണം. ഫയലുകളിൽ തീരുമാനം കൈക്കൊള്ളുന്നതിന് ഉദ്യോഗസ്ഥതലത്തിലുള്ള തട്ടുകളുടെ എണ്ണം പരമാവധി കുറയ്ക്കണം. സോണൽ ഓഫീസുകളിൽ ചാർജ്ജ് ഓഫീസർമാർക്ക് തീരുമാനമെടുക്കാൻ കഴിയുന്ന വിഷയങ്ങളിൽ അവർക്ക് തന്നെ തീരുമാനമെടുക്കാൻ കഴിയുന്ന വിധത്തിൽ ക്രമീകരണങ്ങളും അധികാരങ്ങളും നൽകി സോണൽ ഓഫീസുകളെ മികച്ച സർവ്വീസ് കേന്ദ്രങ്ങൾ ആക്കി മാറ്റണം. ഈ വിധത്തിലുള്ള ക്രമീകരണത്തിലൂടെയും പരമാവധി സേവനങ്ങൾ ഓൺലൈനിൽ ആക്കിയും കോൾസെന്റർ സ്ഥാപിച്ചും സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിലെ കാലതാമസം ഒഴിവാക്കും. നിലവിലെ ജനസേവനകേന്ദ്രത്തിലെ സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ജനസൗഹൃദ നഗരസഭയാക്കുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിയ്ക്കുന്നതാണ്.

നഗരസഭ നടപ്പിലാക്കുന്ന വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളും ക്ഷേമപദ്ധതികളും സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ പൊതുജനങ്ങൾക്കിടയിൽ എത്തിക്കുന്നതിന് നിലവിൽ എന്റെ നഗരം ന്യൂസ് ലെറ്റർ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു വരുന്നു. കൂടാതെ ജനങ്ങളുടെ പരാതികൾ കേൾക്കുന്നതിനും നഗരസഭയെക്കുറിച്ചുള്ള അഭിപ്രായങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഒരു ഓൺലൈൻ ഫീഡ് ബാക്ക് സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തുന്നതാണ്. നഗരസഭയുടെ നിലവിലുള്ള സ്മാർട്ട് ട്രിവാൻഡ്രം ആപ്ലിന്റെ 2.0 വെർഷൻ പുറത്തിറക്കുന്നതാണ്.

ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 11 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

VIII) മത്സ്യബന്ധന മേഖല

- (1) മത്സ്യകച്ചവടം നടത്തുന്ന മത്സ്യതൊഴിലാളികൾക്ക് ice box ഘടിപ്പിച്ച മോട്ടോർ സൈക്കിൾ/ഓട്ടോറിക്ഷ നൽകുന്നതാണ്.
- (2) പരാമ്പരാഗത രീതിയിലുള്ള ചെറിയ തടിവള്ളവും, കട്ടമരവും വാങ്ങുന്നതിനുള്ള സബ്സിഡി നൽകുന്നതാണ്.
- (3) മത്സ്യതൊഴിലാളികളുടെ വിദ്യാർത്ഥികളായ മക്കൾക്ക് ഫർണിച്ചർ വാങ്ങി നൽകുന്നതാണ്.

- (4) തീരദേശ മേഖലയിൽ മത്സ്യ തൊഴിലാളികൾക്ക് ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് അഞ്ച് പൊതു ശൗചാലയങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചു നൽകുന്നതാണ്.
- (5) തീരദേശ മേഖലയിലെ കുട്ടികൾക്ക് സായാഹ്ന പഠിപ്പുരകൾ രൂപീകരിക്കുന്നതാണ്.
- (6) തീരദേശ മേഖലയിലെ ആരോഗ്യപ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി പ്രത്യേക മെഡിക്കൽ ക്യാമ്പുകളും സൗജന്യമായി മരുന്നും വിതരണം ചെയ്യുന്നതാണ്.
- (7) തീരദേശ മേഖലയിലെ വിവിധ ഭവന പദ്ധതിപ്രകാരം ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് 1000 ഭവനം എങ്കിലും നടപ്പുവർഷം നിർമ്മിക്കുന്നതാണ്/ധനസഹായം നൽകുന്നതാണ്.
- (8) തീരദേശ മേഖലയിൽ ഉണ്ടാകുന്ന അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ കടൽ സമ്പത്തിന് കാര്യമായ കുറവ് ഉണ്ടാക്കുന്നു. കടലിലേക്ക് അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ പുറന്തള്ളാതിരിക്കുന്നതിനും, ആയത് കടലിൽ എത്താതിരിക്കുന്നതിനും വേണ്ടിയുള്ള കർമ്മപദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. ആയതിന്റെ ഭാഗമായി കടലിലേക്ക് ഒഴുകിയെത്തുന്ന തോടുകൾ, കനാലുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് പത്ത് ഇടങ്ങളിൽ ട്രാഷ് ബൂം(Trash Boom) സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്. കൂടാതെ വിവിധ NGO കളുമായി സംയോജിച്ച് പ്രസ്തുത മേഖലയിൽ ബോധവൽക്കരണം നടത്തി കടൽ തീരത്ത് നിക്ഷേപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ മുഴുവൻ എടുത്തുമാറ്റുന്നതാണ് (marine littering)
- (9) തീരദേശ മേഖലയിലുള്ള യുവാക്കളുടെ കായിക സംസ്കാരത്തിന് ഗുണം പകരുന്നതിനായി വിപുലമായ രീതിയിൽ ബീച്ച് ഗെയിംസ് സംഘടിപ്പിക്കുന്നതാണ്.

തീരദേശമേഖലയിലെ സമഗ്രവികസനത്തിനായി 28 കോടി രൂപ വിവിധ പദ്ധതികൾക്കായി വകയിരുത്തുന്നു.

IX) പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗം

- (1) പട്ടികജാതിക്കാരായ 500 പേർക്ക് വിവിധ ഭവനപദ്ധതികൾ പ്രകാരം വീട് നൽകുന്നതാണ്. ഇതിനോടൊപ്പം തന്നെ 250 പേർക്കെങ്കിലും ഭൂമി വാങ്ങുന്നതിനും, 400 പേർക്ക് വീട് വാസയോഗ്യമാക്കുന്നതിനും ധനസഹായം നൽകുന്നതാണ്.
- (2) അർഹരായ എല്ലാ പട്ടികജാതി കുടുംബങ്ങളിലെയും വിവാഹപ്രായമായ പെൺകുട്ടികളുടെ വിവാഹത്തിന് 75,000 രൂപയുടെ ധനസഹായം നൽകുന്നതാണ്
- (3) 550 പട്ടിക ജാതി വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് സ്കോളർഷിപ്പ് നൽകുന്നതാണ്.
- (4) 1000 വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പഠനമേശയും, കസേരയും നൽകുന്നതാണ്.
- (5) താൽപ്പര്യമുള്ള എല്ലാ പട്ടികജാതി യുവജന ഗ്രൂപ്പുകൾക്ക് അനുയോജ്യമായ വാദ്യോപകരണങ്ങൾ നൽകുന്നതാണ്.
- (6) ഡിഗ്രിതലം മുതൽ പഠിക്കുന്നവർക്ക് ലാപ് ടോപ്പ് വാങ്ങി നൽകുന്നതാണ്. കൂടാതെ സൗജന്യ കമ്പ്യൂട്ടർ പരിശീലനവും, തൊഴിൽ നൈപുണ്യ പരിശീലനവും നൽകുന്നതാണ്
- (7) പട്ടികജാതി കോളനികളിൽ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് 50 അയൽക്കൂട്ടങ്ങളെങ്കിലും രൂപീകരിക്കുന്നതാണ്.
- (8) പട്ടികജാതിക്കാർക്കെതിരെ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന അധിക്രമങ്ങൾ തടയുന്നതിനായി പ്രത്യേക സമിതി രൂപീകരിക്കുന്നതും, പട്ടികജാതി വിഭാഗങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാകുന്ന ആനുകൂല്യങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചും, അവരുടെ പ്രത്യേക അവകാശങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചും ബോധവൽക്കരിക്കുന്നതിന് പുതുതായി 5 പ്രൊമോട്ടർമാരെ നിയമിക്കുന്നതാണ്. ഇവരെ ഉപയോഗിച്ച് നിലവിലെ അവസ്ഥ മനസ്സിലാക്കുകയും, സർക്കാർ നൽകുന്ന ധനസഹായവും യഥാർത്ഥഗുണഭോക്താക്കളിൽ എത്തുന്നു എന്നും അവർ അതിനെ ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗിക്കുന്നു എന്നും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതാണ്.

വിദേശത്ത് തൊഴിൽ ലഭിക്കുന്നവർക്കുള്ള യാത്രാചെലവും അനുബന്ധ ചെലവുകളും ഡിഗ്രി തലം മുതൽ പഠിക്കുന്നവർക്ക് ലാപ് ടോപ്പ്, സൗജന്യ കമ്പ്യൂട്ടർ പരിശീലനം, തൊഴിൽ നൈപുണ്യ പരിശീലനം എന്നിവ വരും വർഷങ്ങളിലും തുടരുന്നതാണ്. പട്ടികജാതി മേഖലയുടെ വികസനം ലക്ഷ്യമിട്ട് മറ്റ് അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾക്ക് പുറമേയുള്ള

വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 22 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

X) വിദ്യാഭ്യാസം

വിദ്യാർത്ഥികളുടെ സമഗ്രമായ ശാരീരിക മാനസിക കായിക ക്ഷമതയും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി എല്ലാ സ്കൂളുകളിലും ഓപ്പൺ ജിംനേഷ്യം ആരംഭിക്കുന്നതാണ്. നടപ്പ് സാമ്പത്തിക വർഷം തിരഞ്ഞെടുത്ത 10 സ്കൂളുകളിൽ ആദ്യ ഘട്ടത്തിൽ ഓപ്പൺ ജിം സമാപിക്കുന്നതിന് 2 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

പരീക്ഷയിൽ വിജയം നേടുന്നത് മാത്രമല്ല ജീവിത വിജയത്തിന്റെ അളവ് കോൽ. ഓരോ കുട്ടിയുടെയും വ്യക്തിപരമായ അഭിരുചികളെ കണ്ടെത്തി പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ച് അവയെ പരിപോഷിപ്പിക്കുവാനായി നൈപുണ്യ പരിശീലനം കലാകായിക പരിശീലനം എന്നിവയ്ക്കായുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളും ഈ ബഡ്ജറ്റ് ലക്ഷ്യമിടുന്നു.

ലഹരിക്കെതിരായി സ്കൂളുകളിൽ കൗൺസിലിംഗും ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികളും സംഘടിപ്പിക്കും. സ്കൂൾ പരിസരത്തുള്ള കടകളിൽ ഇടയ്ക്കിടെ പരിശോധന നടത്തുന്നതിനും ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സ്കൂൾ പരിസരത്തുള്ള പൗരപ്രമുഖന്മാരുടെയും എക്സൈസിന്റെയും പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കി സ്കൂൾ പരിസരം ലഹരി സീറോസോൺ ആക്കി മാറ്റും. സ്കൂളുകൾക്ക് സമീപം പോലീസ് എയ്ഡ് പോസ്റ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കും. സ്കൂളുകളിൽ കുട്ടികൾക്കും അദ്ധ്യാപക -അനുദ്ധ്യാപകർക്കുമുണ്ടാകുന്ന ആരോഗ്യപ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട അദ്ധ്യാപകർക്ക് ഫസ്റ്റ് എയ്ഡ് സി.പി.ആർപരിശീലനം നൽകുന്നതാണ്. കുട്ടികളിലെ കലാഭിരുചി ചെറുപ്പത്തിലെ കണ്ടെത്തി പരിശീലനവും പ്രോത്സാഹനവും നൽകാൻ പ്രൈമറി സ്കൂളുകളിൽ ലളിതകലാ പരിശീലന ക്യാമ്പുകൾ സംഘടിപ്പിക്കും. സാമ്പത്തികമായി പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്ന 100 കുട്ടികളെ സൗജന്യമായി പ്ലസ് ടു വരെ സന്നദ്ധസംഘടനകളുടെയും സ്വപോൺസർമാരുടെ സഹായത്തോടെ നഗരസഭ സൗജന്യമായി വിദ്യാഭ്യാസം നൽകുന്നതാണ്.

കുട്ടികളിലെ ജനാധിപത്യ ബോധവും ദേശീയതയും വളർത്തിയെടുക്കു ന്നതിൽ നമുക്ക് നിർണ്ണായക പങ്ക് വഹിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. ജാതി-മത-രാഷ്ട്രീയ ഭേദമന്യേ സമൂഹത്തിന്റെ നന്മയ്ക്കായും നാടിന്റെ പുരോഗതിക്കായുമുള്ള മാതൃകാപരമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നമ്മുടെ വിദ്യാർത്ഥി സമൂഹത്തെ മാറ്റിയെടുക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. സമൂഹത്തിൽ ഒട്ടേറെ സംഭാവനകൾ നൽകിയിട്ടുള്ളവരുടെ സേവനം വനിയോഗിച്ച് സെമിനാറുകൾ, ശില്പശാലകൾ, ചർച്ചകൾ, മറ്റ് പഠന രീതികൾ എന്നിവ നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. വിദ്യാഭ്യാസ-സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക സാംസ്കാരിക രംഗത്ത് ഇന്ന് അനുഭവിക്കുന്ന പ്രതിസന്ധികളും ഗുരുതര പ്രശ്നങ്ങളും മാറ്റി എടുക്കുന്നതിന് വിദ്യാർത്ഥി സമൂഹത്തിന് മുഖ്യമായ പങ്കാണുള്ളത്. ഇന്ത്യൻ സ്വാതന്ത്ര്യം, ദേശീയത, ഭരണഘടന എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള അവബോധം പ്രീപ്രൈമറി തലം മുതൽ തന്നെ നൽകേണ്ടതുണ്ട്. സ്വാതന്ത്ര്യം നേടിയ മഹത് വ്യക്തികളുടെ ജീവചരിത്രക്ലാസ്സുകൾ, സ്വാതന്ത്ര്യ ദിനത്തിൽ ദേശീയപതാകയെ ആദരിക്കൽ, പതാക നൽകൽ, ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ മാഹാത്മ്യം സംബന്ധിച്ച അറിവ് നൽകൽ ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച അറിവ് നൽകൽ തുടങ്ങിയവ സംഘടിപ്പിച്ച് ഇക്കാര്യത്തിൽ മറ്റ് നഗരസഭകൾക്ക് ഉത്തമ മാതൃക സൃഷ്ടിക്കുന്നതാണ്. വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിലൂടെ ശാക്തീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി **60കോടി രൂപയുടെ സമഗ്ര വിദ്യാഭ്യാസ പാക്കേജ് പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു.**

ഇതോടൊപ്പം യുവജനങ്ങളുടെ അതിരുകഴമായ തൊഴിലില്ലായ്മ പരിഹരിക്കുന്നതിന് പ്രത്യേക പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. കലാകായിക രംഗത്ത് മികച്ച പരിശീലനങ്ങൾ, സ്റ്റാർട്ടപ്പ് യൂണിറ്റുകൾ, തൊഴിൽ നൈപുണ്യ പരിശീലനങ്ങൾ, ഇന്റേൺഷിപ്പ് തുടങ്ങിയ പദ്ധതികൾ മുൻഗണന നൽകി അടുത്ത വർഷം നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്.

- (1) പുതുതായി 15 സ്കൂളുകളിൽ അധിക ക്ലാസ് മുറികൾ നിർമ്മിക്കുന്നതാണ്.
- (2) പുതുതായി 20 സ്കൂളുകളിൽ അധിക ടോയ്ലറ്റുകൾ/ശുചിമുറി നിർമ്മിക്കുന്നതാണ്.
- (3) എല്ലാ സ്കൂളുകളുടെയും നവീകരണത്തിനായി സമഗ്ര പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുകയും, പരിപാലന പദ്ധതി (maintenance plan) തയ്യാറാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്.
- (4) പുതുതായി അഞ്ച് സ്കൂളുകളിൽ പുതിയ കളിസ്ഥലങ്ങൾ (ടർഫ്) നിർമ്മിക്കുന്നതാണ്.

- (5) പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്ന കുട്ടികളെ കണ്ടെത്തി അവർക്കാവശ്യമായ സൗകര്യം നൽകി, പഠനം ഒരുക്കുന്നതിനായി പ്രത്യേക വിദ്യാഭ്യാസ പദ്ധതി ആരംഭിക്കുന്നതാണ്.
- (6) ഭരണഘടനയെ സംബന്ധിച്ചും മാലിന്യ സംസ്കരണത്തെ സംബന്ധിച്ചും എൽ.പി./യു.പി/ഹൈസ്കൂൾ/ഹയർസെക്കന്ററി തല കീസ് സംഘടിപ്പിച്ച് മേയേഴ്സ് ട്രോഫി നൽകുന്നതാണ്.
- (7) സ്കൂളിലെ കൊഴിഞ്ഞുപോക്ക് (drop out) 0% ആക്കുന്നതാണ്.
- (8) ഒരു വാർഡിൽ നിന്നും ഏറ്റവും ദാരിദ്ര്യം അനുഭവിക്കുന്ന ഒരു കുട്ടിയെ കണ്ടെത്തി, അവർക്ക് 12-ാം ക്ലാസുവരെയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനാവശ്യമായ മുഴുവൻ ചിലവും നഗരസഭ വഹിക്കുന്നതും, അവരെ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസത്തിന് പ്രാപ്തരാക്കുന്നതുമാണ്.
- (9) എല്ലാ സ്കൂളുകളിലും കുട്ടികൾക്ക് മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനെ സംബന്ധിച്ച് അവബോധം നൽകുന്നതിനായി ക്യാമ്പയിൻ സംഘടിപ്പിക്കുന്നതും, ഇതിന്റെ ഭാഗമായി ലഘുലേഖ തയ്യാറാക്കി കുട്ടികൾക്ക് നൽകുന്നതും, മൂന്ന് മാസത്തിൽ ഒരിക്കലേങ്കിലും ഇവർക്കായി പ്രത്യേക പഠനകളരി/പ്രത്യേക പരിശീലനം നൽകുന്നതാണ്. അതുവഴി സമൂഹത്തിലും വീട്ടിലും മാലിന്യം ശാസ്ത്രീയമായി തരം തിരിച്ച് സംസ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു പുതു തലമുറയെ വാർത്തെടുക്കാൻ കഴിയുന്നതാണ്.

XI) പ്രത്യേക പരിഗണന അർഹിക്കുന്ന വിഭാഗങ്ങൾ

പ്രത്യേക പരിഗണന അർഹിക്കുന്ന വിഭാഗങ്ങളുടെ വികസന ക്ഷേമപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 94 കോടി രൂപ പ്രത്യേക വികസന പാക്കേജായി വകയിരുത്തുന്നു. ഈ പാക്കേജിൽ 36 കോടി രൂപ വനിതാക്ഷേമത്തിനും, 28 കോടി രൂപ കുട്ടികളുടെ ക്ഷേമത്തിനും, 8 കോടി 35 ലക്ഷം രൂപ യുവജനക്ഷേമത്തിനായും 10 കോടി 38 ലക്ഷം രൂപ ഭിന്നശേഷി പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും, വയോജനങ്ങൾക്കായി 10 കോടി 20 ലക്ഷം രൂപയും ഉൾപ്പെടുന്നു.

ഭിന്നശേഷി

മാനസിക-ബൗദ്ധിക-ശാരീരിക വെല്ലുവിളികൾ അനുഭവിക്കുന്നവർ സമൂഹത്തിന് വെറും ബാധ്യതയല്ലെന്നും അവരുടെ വിഭിന്നശേഷി കുടുംബത്തിനും സമൂഹത്തിനും പ്രയോജനപ്പെടുത്താനാകുന്നതിനും ആവശ്യമായ സഹായങ്ങൾ നൽകി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതിനാവശ്യമായ പദ്ധതികളും ബഡ്ജറ്റിൽ ഉൾക്കൊള്ളിക്കുന്നു.

വയോജനക്ഷേമം

നഗരസഭാ പരിധിയിലും 60 വയസ്സ് കഴിഞ്ഞവരുടെ എണ്ണം കൂടുതലാണ്. ആയതിനാൽ തിരുവനന്തപുരം നഗരസഭയെ ഒരു വയോജന സൗഹൃദ നഗരമാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിയ്ക്കുന്നതാണ്.

കൂടാതെ വയോജനങ്ങൾ മാത്രം താമസിക്കുന്നതും, അവരെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായവരുടെ പിന്തുണ സംവിധാനം ഇല്ലാത്തതുമായവരെ പരിചരിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ സംവിധാനം ഒരുക്കുന്നതാണ്. ഇതിനായി നഗരസഭ ഒരു വയോജന നയം രൂപീകരിക്കുകയും, അവർക്കാവശ്യമായ പിന്തുണ സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്.

നിലവിൽ 15 പാലിയേറ്റീവ് കെയർ യൂണിറ്റുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. 60 വയസ്സിന് മുകളിലുള്ള 64,933 പേർക്ക് സുരക്ഷാ പെൻഷനും നഗരസഭ നൽകിവരുന്നുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്ത് ഏറ്റവും കൂടുതൽ വാർദ്ധക്യകാല പെൻഷൻ നൽകുന്നതും നമ്മുടെ നഗരസഭയാണ്.

വയോജന സൗഹൃദനഗരമാക്കി മാറ്റുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി തിരുവനന്തപുരം നഗരസഭ വിവിധ പരിപാടികൾക്കായി വകയിരുത്തുന്നു.

- (1) വയോജനങ്ങളെ കണ്ടെത്തുന്നതിനും, അവരുടെ ആവശ്യങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനുമായി ഒരു സർവ്വേ നടത്തുന്നതും, അതിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന വിവരങ്ങളുടെ

അടിസ്ഥാനത്തിൽ അവരുടെ ആവശ്യങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കി അതിനനുസരിച്ചുള്ള പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതുമാണ്.

(2) വയോജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ഒരു വയോക്ലബ്ബ് രൂപീകരിക്കുന്നതും, വയോജനങ്ങൾക്കാവശ്യമായ മുഴുവൻ പരിപാടികളും ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് വയോ ക്ലബ്ബിനെ പ്രാപ്തമാക്കുന്നതുമാണ്.

(3) ഒറ്റയ്ക്ക് താമസിക്കുന്നതോ/ആരുടെയും സഹായം ഇല്ലാതെ താമസിക്കുന്നതോ ആയ വയോജനങ്ങൾക്ക് മരുന്നും ഡോക്ടറുടെ സേവനവും വാതിൽ പടിയിൽ എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്.

വയോജനങ്ങൾക്ക് വിനോദ പരിപാടികളും, ലൈബ്രറി സംവിധാനങ്ങൾ, ആരോഗ്യ ക്യാമ്പുകൾ, പകൽ വീടുകൾ തുടങ്ങിയ സേവനങ്ങൾക്കായി കർമ്മപദ്ധതി രൂപീകരിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്

സ്ത്രീ സൗഹൃദ നഗരസഭ

“സ്ത്രീകളുടെ ജീവിത നിലവാരത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ സാമൂഹ്യപുരോഗതി വിലയിരുത്തപ്പെടേണ്ടത്” എന്ന ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനാശില്പി ഡോ. അംബേദ്കറുടെ വാക്കുകൾ പ്രസക്തമാണ്.

നഗരസഭയിലെ ജനസംഖ്യയുടെ 53% ൽ അധികവും സ്ത്രീകളാണ്. സ്ത്രീകളെ ശാക്തീകരിച്ച് മുൻനിരയിലേക്ക് കൊണ്ടുവരിക, അവരെ വരുമാന ദായക അംഗങ്ങളാക്കി മാറ്റുക എന്നുള്ളത് ഏതൊരു സർക്കാരിന്റെയും പ്രഥമ പരിഗണനയിലുള്ളതാണ്. അത്തരത്തിലുള്ള നിരവധിയായ നടപടികൾ നഗരസഭ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കേരളത്തിൽ വനിതാ ശാക്തീകരണത്തിന് വേണ്ടി 1998 ൽ രൂപീകൃതമായ കുടുംബശ്രീ സംവിധാനം രജതജൂബിലി ആഘോഷിക്കുകയാണ്. 46.5 ലക്ഷം വനിതകൾ അംഗങ്ങളായുള്ള ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ തിരുവനന്തപുരം നഗരസഭയിൽ 5690 അയൽക്കൂട്ടങ്ങളും, 74460 അംഗങ്ങളുമുണ്ട്. സ്ത്രീ സൗഹൃദമാക്കുന്നതിന് കഴിഞ്ഞ ബഡ്ജറ്റിൽ തന്നെ നിരവധി പുതിയ പദ്ധതികൾ നഗരസഭ ഏറ്റെടുത്തിട്ടുണ്ട്. തീരദേശ വാർഡുകളിലാണ് അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ കൂടുതൽ ആയി ഉള്ളത്. മറ്റ് വാർഡുകളിൽ ശരാശരി 50 അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ വീതം ഉള്ളപ്പോൾ തീരദേശ വാർഡുകളിൽ ശരാശരി അയൽക്കൂട്ടങ്ങളുടെ എണ്ണം 90 വീതമാണ്. ഏറ്റവും കൂടുതൽ അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ ഉള്ളത് കോട്ടപ്പുറം വാർഡിലാണ്. 174 അയൽക്കൂട്ടങ്ങളാണ് കോട്ടപ്പുറം വാർഡിൽ ഉള്ളത്.

കൂടാതെ സമൂഹത്തിൽ സ്ത്രീകൾക്കെതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ വർദ്ധിക്കുന്നതായും, പ്രസ്തുത മേഖലയിൽ ശക്തമായ പ്രതിരോധം സൃഷ്ടിച്ച് ജനങ്ങളെ അവബോധമുള്ളവരാക്കി ആയതിനെ പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനുള്ള കാമ്പയിനും ഏറ്റെടുക്കേണ്ട ആവശ്യമുണ്ട്.

ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ തിക്തഫലം അനുഭവിക്കുന്നത് സ്ത്രീകളാണ്. ആയതിനാൽ കൂടുതൽ ക്ഷേമപ്രവർത്തനങ്ങൾ സ്ത്രീകളിൽ എത്തിക്കേണ്ട ആവശ്യവുമുണ്ട്. സ്ത്രീ സൗഹൃദ നഗരമെന്ന പദവിയിലേക്ക് എത്തുന്നതിന് ഇനിയും മുന്നോട്ടുപോകേണ്ട ആവശ്യമുണ്ട്. ആയത് പരിഗണിച്ച് നഗരസഭ നടപ്പുവർഷം താഴെ പറയുന്ന പദ്ധതികൾ ഏറ്റെടുക്കുകയാണ്.

- (1) പുതുതായി 500 അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുന്നതാണ്. അതുവഴി പുതുതായി 5000 കുടുംബങ്ങളെ എങ്കിലും കുടുംബശ്രീയുടെ സംഘടന സംവിധാനത്തിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതാണ്. അതുവഴി ദാരിദ്ര്യ വിഭാഗത്തിലുള്ള 5000 കുടുംബങ്ങളെ ശാക്തീകരിച്ച് മുൻപന്തിയിൽ എത്തിക്കുന്നതാണ്.
- (2) കുടുംബശ്രീയ്ക്ക് റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട്, ലിംഗേജ്, സ്വയംതൊഴിൽ പദ്ധതിയ്ക്ക് കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ വായ്പ എന്നിവ അനുവദിക്കുന്നതാണ്. ആയതിനായി രണ്ട് കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.
- (3) സ്ത്രീകൾക്കെതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ ചെറുക്കുന്നതിനും, ആയതിനാവശ്യമായ കാമ്പയിൻ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനും പ്രത്യേകം പദ്ധതി ആവിഷ്കരിക്കുന്നതാണ്. ഇതിനായി

വാർഡ് തല ജാഗ്രതാ സമിതിയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും, 3 മാസം നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന താഴെ തട്ടിലെ പ്രവർത്തനം ഏറ്റെടുത്ത് അതിക്രമത്തെയും ചൂഷണത്തെയും തടയുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതുമാണ്.

- (4) 100 വനിതകൾക്ക് സ്വയം തൊഴിൽ കണ്ടെത്തുന്നതിനായി ഇലക്ട്രിക് ഓട്ടോറിക്ഷകൾ വാങ്ങി നൽകുന്നതാണ്.
- (5) നഗരസഭയിൽ രണ്ടിടങ്ങളിൽ വനിതകൾക്ക് മാത്രമായി വനിതാ വെൽനെസ് സെന്റർ ആരംഭിക്കുന്നതാണ്.
- (6) നഗരസഭാ പരിധിയിലെ ഗർഭിണികളായ സ്ത്രീകൾ, കൗമാരക്കാരായ പെൺകുട്ടികൾ എന്നിവർക്ക് പോഷകാഹാരം നൽകുന്നതിന് ICDS വുമായി സംയോജിച്ച് പ്രത്യേക പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്.
- (7) Menstrual cup പ്രചാരത്തിലാക്കുന്നതിനായി പ്രത്യേക കാമ്പയിൻ രൂപീകരിക്കുകയും ആയത് പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിനായി കർമ്മ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്.
- (8) നഗരസഭാ പരിധിയിൽ കഴക്കൂട്ടം, കടകംപള്ളി തുടങ്ങിയ സോണൽ ഓഫീസ് പരിധിയിൽ വനിതകൾക്കുമാത്രമായി She Lodge നടപ്പുവർഷം തുറന്ന് പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നതാണ്.
- (9) 1000 വനിതകൾക്ക് സ്വയം തൊഴിൽ ചെയ്യുന്നതിന് വായ്പ ഒരുക്കി നൽകുന്നതാണ്.
- (10) വനിത കുടുംബനാഥയായ 2000 കുടുംബങ്ങൾക്ക് ഭവന നിർമ്മാണത്തിന് ധനസഹായം നൽകുന്നതാണ്.
- (11) അടുത്ത വർഷത്തെ ബഡ്ജറ്റ് രൂപീകരണത്തോടൊപ്പം ജന്റർ ബഡ്ജറ്റ് ഡോക്യുമെന്റും നഗരസഭ പുറത്തിറക്കുന്നതാണ്. അതിൻപ്രകാരം ഓരോ പദ്ധതികളിലും ഏത്ര ശതമാനം തുക വനിതകൾക്ക് മാത്രമായി വകയിരുത്തുന്നു എന്ന് അറിയുന്നതിനും വനിതാ പ്രതിനിധ്യം ഓരോ പദ്ധതികളിലും കൃത്യമായി ഉറപ്പാക്കാൻ കഴിയുന്നതുമാണ്.

XII) കുടിവെള്ളം

അടുത്ത 3 വർഷം കൊണ്ട് നഗരസഭ സമ്പൂർണ്ണ കുടിവെള്ള നഗരമാക്കാനാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ആയതിനായി അടുത്ത സാമ്പത്തിക വർഷം താഴെ പറയുന്ന നടപടി സ്വീകരിയ്ക്കുന്നതാണ്.

- 1) പുതുതായി 25000 പേർക്ക് ശുദ്ധജല കണക്ഷനുകൾ നൽകുന്നതാണ്.
- 2) പുതുതായി 50KM പുതിയ വിതരണ ശൃംഖല നിർമ്മിക്കുന്നതാണ്.
- 3) കഴക്കൂട്ടം/ചന്തവിള ഭാഗങ്ങളിലെ കുടിവെള്ള ക്ഷാമം പരിഹരിക്കുന്നതിനായി പുതിയ വിതരണ ശൃംഖല നിർമ്മിക്കുന്നതാണ്.
- 4) അരുവിക്കരയിൽ നിന്നും വെള്ളം കൊണ്ടുവരുന്നതിനായി പുതിയ ശേഷി കൂടിയ പൈപ്പ് സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്.

നഗരത്തിലെ കുടിവെള്ള പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് ശാശ്വത പരിഹാരം കാണുന്നതിനായി വാർഷിക ബഡ്ജറ്റിൽ 35 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.

XIII) പശ്ചാത്തല വികസനം

കേരളത്തിലെ അധികാര വികേന്ദ്രീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ 25 വർഷം പൂർത്തീയാകുമ്പോൾ അടിസ്ഥാന വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളായ റോഡുകൾ, ഇലക്ട്രിസിറ്റി, ഓട നിർമ്മാണം, നവീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെയുള്ള പശ്ചാത്തല വികസന മേഖലാ പ്രശ്നങ്ങൾ ഒരു പരിധിവരെ പരിഹരിക്കുന്നതിന് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും വിദേശ രാജ്യങ്ങളോട് കിടപിടിക്കുന്ന ഒരു തലസ്ഥാന നഗരം എന്ന നിലയിൽ അടിസ്ഥാന സൗകര്യമേഖലക്കായി 322 കോടി രൂപയുടെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യവികസന പാക്കേജ് പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു.

ഒരു പ്രദേശത്തിന്റെ വികസനത്തിന്റെ ഏറ്റവും സ്പഷ്ടമായ അടയാളങ്ങളിലൊന്നാണ് അടിസ്ഥാനസൗകര്യമേഖലയുടെ വികസനം കാലാനുസൃതമായ രീതിയിൽ നിർമ്മിച്ചതോ നവീകരിച്ചതോ ആയ റോഡുകൾ, പാലങ്ങൾ, നടപ്പാതകൾ, നടവഴികൾ, പാർക്കുകൾ, വിശ്രമകേന്ദ്രങ്ങൾ, പൊതുകെട്ടിടങ്ങൾ എന്നിവ ജനങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങളാണ്. ഇത് തിരിച്ചറിഞ്ഞുകൊണ്ടുള്ള വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് പശ്ചാത്തല സൗകര്യമേഖലയിൽ കഴിഞ്ഞ കാലങ്ങളിൽ നഗരസഭ നടത്തിയിട്ടുള്ളത്. നടപ്പ് സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ അടിസ്ഥാന സൗകര്യമേഖലയിൽ വികസനമെത്താത്ത ഒരു വാർഡ് പോലും ഈ നഗരസഭയിലില്ല എന്നത് അഭിമാനത്തോടെ പറയാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. വരുന്ന സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ നഗരത്തിന്റെ പശ്ചാത്തല മേഖലയിൽ വളരെ മികച്ച വികസനത്തിനാണ് ഈ ബഡ്ജറ്റ് ലക്ഷ്യം വയ്ക്കുന്നത്. 2023-24 ൽ 10 പുതിയ മാതൃകാരോഡുകൾ നിർമ്മിക്കും. മാർക്കറ്റുകൾ, വാണിജ്യസമുച്ചയങ്ങൾ, പാർക്കിംഗ് ഏരിയകൾ കമ്മ്യൂണിറ്റി ഹാൾ നിർമ്മാണം, ആശുപത്രി കെട്ടിടങ്ങൾ, പഴയകെട്ടിടങ്ങളുടെ നവീകരണം, റോഡുകളുടെ നിർമ്മാണവും നവീകരണവും പുതിയ പാലങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം കളിസ്ഥലങ്ങളുടെ നിർമ്മാണവും നവീകരണവും എന്നിവയ്ക്കായും ബഡ്ജറ്റിൽ തുക വകയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഓരോപദ്ധതിയുമായി വകയിരുത്തിയിട്ടുള്ള തുക കൃത്യമായി വിനിയോഗിക്കുന്നുവെന്നും പദ്ധതി സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തിയാക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും മോണിറ്ററിംഗ് സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തി പദ്ധതികളുടെ പുരോഗതി ജനങ്ങൾക്ക് നേരിട്ടറിയാൻ ഓൺലൈൻ സംവിധാനം ഒരുക്കും.

XIV) വിളപ്പിൽശാല റൗൺഷിപ്പ്

- (1) തിരുവനന്തപുരം നഗരസഭയുടെ മാലിന്യകുമ്പാരമായിരുന്ന വിളപ്പിൽശാലയിലെ നഗരസഭയുടെ ഭൂമി റൗൺഷിപ്പ് ആക്കി മാറ്റുന്നതാണ്. ഇതിന്റെ പ്രാരംഭ നടപടികൾ നഗരസഭ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിനായി നഗരസഭ മാസ്റ്റർപ്ലാൻ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഏകദേശം 450 കോടിയുടെ വികസന പ്രവർത്തനമാണ് ഇവിടെ നടപ്പിലാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.
- (2) പ്രസ്തുത റൗൺ ഷിപ്പിൽ പുനോട്ടങ്ങൾ, കുട്ടികളുടെ പാർക്ക്, നഗര വനവൽക്കരണം, പച്ചമരുന്ന് തോട്ടം, ജൈവ പച്ചക്കറികൃഷി, ഹെൽത്ത് ക്ലബ്ബുകൾ, ഗസ്റ്റ് ഹൗസ്, സ്റ്റാഫ് ക്വാർട്ടേഴ്സ് എന്നിവ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്. കൂടാതെ 500 ഭൂ രഹിത ഭവന രഹിതർക്കായിട്ടുള്ള ഭവന സമുച്ചയവും, അത്യാധുനിക സംവിധാനങ്ങളുള്ള കൺവെൻഷൻ സെന്ററും, പരിശീലന കേന്ദ്രവും, ഇവർക്ക് താമസിക്കുന്നതിനുള്ള കെട്ടിട സമുച്ചയങ്ങളും, മിനി സ്റ്റേഡിയവും, സിമ്മിംഗ് പൂൾ, മത്സ്യകൃഷിക്കുള്ള സ്ഥലം, നഗരസഭയുടെ വെയർഹൗസ് എന്നിവയും ഉൾക്കൊള്ളിക്കുന്നതാണ്. ഇതിനുള്ള വിശദമായ പദ്ധതി രേഖ ഇതിനകം തന്നെ പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- (3) തികച്ചും പ്രകൃതി സൗഹൃദ നിർമ്മാണവും, പരമാവധി വെള്ളവും വെളിച്ചവും ഊർജ്ജവും സുസ്ഥിരമാർഗ്ഗത്തിൽ കൂടി കണ്ടെത്തുന്നതുമാണ്. അടുത്ത 3 വർഷം കൊണ്ട് ഇതിന്റെ ആദ്യഘട്ടം പൂർത്തീകരിക്കുന്നതാണ്. ബഡ്ജറ്റ് വർഷം പ്രസ്തുത പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി **10 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.**

XV) ടൂറിസം-കലാസാംസ്കാരിക വികസനം

സാംസ്കാരികവും സാങ്കേതികവുമായ ആശയ വിനിമയത്തിനും ആയതിലെ മികച്ച മാതൃകകൾ തിരുവനന്തപുരം നഗരത്തിന് പരിചയപ്പെടുത്തുന്നതിനും തിരുവനന്തപുരം നഗരസഭ മറ്റു വിദേശ രാജ്യങ്ങളിലെ നഗരങ്ങളുമായി സംയോജിച്ച് ടിൻ സിറ്റി പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. ഇതിന്റെ ആദ്യഘട്ടമെന്ന രീതിയിൽ വിദേശത്തെ ചില നഗരസഭ അധികൃതരുമായി പ്രാഥമിക ചർച്ചകൾ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. ആയത് അടുത്ത സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ പൂർത്തീകരിക്കുകയും ഇരട്ട നഗരം പദവിയിലേയ്ക്ക് എത്തുന്നതുമാണ്. തുടർന്നും മറ്റു നഗരങ്ങളുമായി സംയോജിച്ച് ഇത്തരം പദ്ധതികൾ നഗരസഭ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതാണ്. നഗരസഭാ വാർഷിക ബഡ്ജറ്റിൽ **കല, ടൂറിസം, സാംസ്കാരിക വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ഇതിനായി ബഡ്ജറ്റിൽ 12 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.**

XVI) ക്ഷേമപെൻഷനുകൾ

അവശരായ ജനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ സുരക്ഷാ സംവിധാനമൊരുക്കുക എന്നത് നഗരസഭയുടെ വലിയൊരു ഉത്തരവാദിത്വമാണ്. അത്തരത്തിൽ അവശതയനുഭവിക്കുന്ന 1,07,587 പേർക്ക് സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ പെൻഷൻ നൽകി വരുന്നു. അർഹരായ എല്ലാവരിലേയ്ക്കും ക്ഷേമപെൻഷൻ എത്തിക്കുന്നതിന് നഗരസഭയ്ക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

XVII) ദുരന്തനിവാരണം

സംസ്ഥാനം നേരിട്ട മഹാപ്രളയം, കോവിഡ്-19 പോലുള്ള സാഹചര്യങ്ങളിൽ ജനങ്ങളെ ദുരിതത്തിൽ നിന്ന് കൈപിടിച്ചുയർത്തിയതിൽ നഗരസഭയ്ക്ക് വലിയ പങ്കാണുള്ളത്. വരും കാലങ്ങളിൽ ദുരന്ത നിവാരണം, പകർച്ചവ്യാധി തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മികച്ച രീതിയിൽ ഏറ്റെടുത്ത് നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി നഗരസഭയെ പ്രാപ്തമാക്കാൻ ഉതകുന്ന രീതിയിൽ ഭൗതിക സാഹചര്യങ്ങൾ ഒരുക്കാനും പൊതുജനങ്ങളെക്കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി കൊണ്ട് സന്നദ്ധസേന (RRT) രൂപീകരിക്കാനും അതിലെ അംഗങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ പരിശീലനം നൽകാനും പുനരധിവാസ സംവിധാനം ഒരുക്കുന്നതിനും ആവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിക്കും. അടിയന്തിര ഘട്ടങ്ങളിൽ അഗ്നിശമനസേനയുടെ ഫയർ ടെന്റുകളിൽ വെള്ളം നിറക്കുന്നതിന് ഉയർന്നശേഷിയുള്ള ഓവർ ഹെഡ് ഫില്ലിംഗ് പോയിന്റുകൾ നഗരത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽ സ്ഥാപിക്കും. കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം, ജൈവ വൈവിധ്യം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം തുടങ്ങിയ വിഷയ മേഖലകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നടപ്പിലാക്കാൻ കഴിയുന്ന പദ്ധതി വരും വർഷം നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. **ഇതിനായി 5 കോടി രൂപ വകയിരുത്തുന്നു.**

XVIII) വിശപ്പ് രഹിത കേരളം

വിശക്കുന്നവന്റെ മുന്നിൽ ആഹാരത്തിന്റെ രൂപത്തിലല്ലാതെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടാൻ ദൈവത്തിന് കഴിയില്ല.

ഗാന്ധിജി

കോവിഡ് 19 ന്റെ ഭാഗമായി ലോക്ക്ഡൗൺ പ്രഖ്യാപിച്ചപ്പോൾ നഗരസഭയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ആരംഭിച്ച കമ്മ്യൂണിറ്റി കിച്ചണുകൾ മറ്റ് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് മാതൃകയായി. കോവിഡ് മഹാമാരിയുടെ പ്രതിസന്ധിയിൽ തൊഴിലും വരുമാനവും നഷ്ടപ്പെട്ട സാധാരണക്കാരന്റെ വിഷമം മനസ്സിലാക്കിയ കേരള സർക്കാർ വിശന്നിരിക്കുന്ന ഒരു വയറുപോലും ഉണ്ടാകരുത് എന്ന നിശ്ചയ ദാർഢ്യത്തോടെ 2020-2021 വർഷത്തെ ബഡ്ജറ്റ് പ്രഖ്യാപനത്തിൽ വിശപ്പ് രഹിത കേരളം പദ്ധതി നടപ്പാക്കിയതിന്റെ ഭാഗമായാണ് ഇരുപത് രൂപയ്ക്ക് ഉച്ചയുണ് നൽകുന്ന ജനകീയഹോട്ടലുകൾ ആരംഭിച്ചത്. തിരുവനന്തപുരം നഗര പരിധിയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ജനകീയ ഹോട്ടലുകൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതും പുതുതായി കൂടുതൽ എണ്ണം ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള സഹായം നൽകുന്നതുമാണ്.

XIX) ജലസംരക്ഷണം

മാലിന്യങ്ങൾ നിറഞ്ഞ് ഉപയോഗശൂന്യമായി കിടക്കുന്ന കുളങ്ങളെല്ലാം മണ്ണും മാലിന്യങ്ങളും നീക്കി വൃത്തിയാക്കുന്നതാണ്. ഒരേസമയം ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണത്തിനും മഴവെള്ള സംഭരണത്തിലൂടെ ഭൂഗർഭ ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ ശാക്തീകരണത്തിനും ആരോഗ്യ പാരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൾ ഒഴിവാക്കുന്നതിനും കഴിയുന്ന രീതിയിലുള്ള ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെ നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്.

XX) HREDC

ജനകീയാസൂത്രണ പദ്ധതി പ്രകാരം തിരുവനന്തപുരം നഗരസഭ പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതിയനുസരിച്ച് ആരംഭിച്ച HREDC ക്ക് ആവശ്യമായ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളും മറ്റ് സഹായങ്ങളും നൽകി പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിപുലീകരിച്ച് കൂടുതൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതാണ്. ന്യൂതന മേഖലയിലെ കോഴ്സുകളും വിദേശഭാഷാ കോഴ്സുകളും HREDC മുഖേന നടപ്പിലാക്കുന്നതും നഗരപ്രദേശത്ത് കൂടുതൽ തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള പരിശീലനങ്ങൾ HREDC മുഖാന്തിരം നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. പാളയം ട്രിഡ കോംപ്ലക്സിൽ HREDC യുടെ പരിശീലനത്തിനായുള്ള എക്സ്റ്റൻഷൻ സെന്റർ ആരംഭിക്കുന്നതാണ്. കൂടാതെ HREDC യെ കെ-ഡിസ്ക്, KASE, പോലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പരിശീലന ഏജൻസിയായി മാറ്റുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിയ്ക്കുന്നതാണ്.

XXI) ശുചിമുറികൾ

ടേക്ക് എ ബ്രേക്കുകൾ നഗരവാസികൾക്കും വിവിധ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി നഗരത്തിലെത്തുന്നവർക്കും വലിയ ഒരു അളവ് വരെ ആശ്വാസം നൽകുന്നതാണ് എന്ന വസ്തുത മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ട് നിലവിലുള്ളവയുടെ എണ്ണം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതാണ്. നഗരപ്രദേശത്ത് നടക്കുന്ന വിവിധ ഉത്സവ മേഖലകളിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നതിനായി പോർട്ടബിൾ ടോയ്ലെറ്റുകൾ വാങ്ങുന്നതുമാണ്.

XXII) സ്വീവറേജ്

മുട്ടത്തറയിൽ 107 MLD യും മെഡിക്കൽ കോളേജിൽ 5MLD യും ഉള്ള രണ്ട് അത്യാധുനിക പ്ലാന്റ് നഗരസഭക്ക് ഉണ്ട്. ഇവയുടെ ശേഷി നാളിതുവരെ പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അടുത്ത 7 വർഷം കൊണ്ട് 100 ശതമാനം കവറേജ് ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് താഴെ പറയുന്ന നടപടികൾ സ്വീകരിയ്ക്കുന്നതാണ്.

- 1) ആദ്യ ഘട്ടിൽ ആക്കുളം, കുളത്തൂർ, അണമുഖം, ശ്രീകാര്യം, ഉള്ളൂർ, നാലാഞ്ചിറ ഭാഗങ്ങളിൽ നാലായിരം കണക്ഷൻ നടപ്പ് വർഷം നൽകുന്നതാണ്.
- 2) രണ്ടാം ഘട്ടത്തിൽ സമീപപ്രദേശങ്ങളിൽ 5000 കണക്ഷനുകൾ നൽകുന്നതാണ്.
- 3) കരമന നദിക്ക് സമീപമുള്ള വാർഡുകളിൽ പമ്പുകൾ സ്ഥാപിച്ച്, ശേഖരണശൃംഖല സ്ഥാപിച്ച് അടുത്ത ഘട്ടത്തിൽ മലിനജലം ശേഖരിക്കുന്നതാണ്.
- 4) മുട്ടത്തറയിലെ അവശിഷ്ട ജലം ഒരു ശുദ്ധീകരണം കൂടി നടത്തി നിർമ്മാണ ഉദ്യാന നനകൾ ആവശ്യത്തിന് ഉപയോഗിക്കുന്നതാണ്.

XXIII) സമാധാന നഗരം

ദീർഘവീക്ഷണത്തോടെയുള്ള പദ്ധതികളിൽ കൂടി തിരുവനന്തപുരം നഗരസഭയെ ഒരു സാമാധാന നഗരമാക്കുന്നതാണ്. വളരെ തഴക്കവും പഴക്കവുമുള്ള നഗരമെന്ന രീതിയിൽ വിവിധ നാനാ ജാതി മതസ്ഥർ വളരെ സൗഹൃദത്തോടുകൂടി അതിജീവിക്കുന്ന സ്ഥലമെന്ന രീതിയിലും ജനങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തി മികച്ച ജീവിത നിലവാരം ഉറപ്പാക്കുക വഴിയും ജനങ്ങളിൽ അഭിമാനം ഉണ്ടാക്കിയെടുത്ത് നഗരത്തിൽ സാമാധാനം രൂപപ്പെടുത്താൻ കഴിയുന്നതാണ്.

നിലവിൽ ജപ്പാനിലെ ഹിരോഷിമ, കാനഡയിലെ ടോറന്റോ തുടങ്ങിയ നിരവധി നഗരങ്ങൾ സമാധാന നഗരങ്ങളായി പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. അത്തരത്തിൽ തിരുവനന്തപുരം നഗരത്തിനെയും സമാധാന നഗരമായും മാറ്റുന്നതാണ്. ഇതിന്റെ ആദ്യഘട്ടമെന്ന രീതിയിൽ ഡൽഹിയിലെ സ്കൂൾ ഓഫ് പ്ലാനിംഗ് ആർക്കിടെക്ട് പഠനം നടത്തി സ്പാഷ്യൽ പ്ലാനിംഗിൽ (മാസ്റ്റർ പ്ലാനിൽ) വരുത്തേണ്ട മാറ്റങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് റിപ്പോർട്ട് നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ആയത് മാസ്റ്റർ പ്ലാനിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും തുടർന്ന് അടുത്ത വർഷം മുതൽ ഏറ്റെടുക്കുന്ന പദ്ധതികളിൽ വീട്ടിലും കമ്മ്യൂണിറ്റിയിലും നഗരതലത്തിലും

സമാധാനം ഒരു ആശയമായി ഏറ്റെടുത്ത് ആയത് സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്. ഇതിന്റെ തുടർച്ചയായി ഈ വർഷം അന്താരാഷ്ട്ര പീസ് കോൺഫറൻസ് സംഘടിപ്പിക്കുന്നതാണ്. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി 1 കോടി രൂപ മാറ്റിവയ്ക്കുന്നു.

XXIV) സുരക്ഷാ ഇടങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിനും ഗതാഗതക്കുരുക്ക് ഒഴിവാക്കുന്നതിനും കർമ്മപദ്ധതി

- (1) നഗരത്തിന്റെ പ്രധാനപ്പെട്ട 98 സ്ഥലങ്ങളിൽ സി.സി ക്യാമറകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്.
- (2) 14 സ്ഥലങ്ങളിൽ വേരിയബിൾ മെസ്സേജ് സിസ്റ്റം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്.
- (3) 10 സ്ഥലങ്ങളിൽ എമർജൻസി കാൾ ബോക്സ് സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്.
- (4) ഗതാഗതം നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനായി 113 ജംഗ്ഷനുകൾ അപ്ഗ്രേഡ് ചെയ്ത് ചെയ്യുന്നതാണ്.
- (5) 57 സ്ഥലങ്ങളിൽ അഡാപ്റ്റീവ് ട്രാഫിക് കൺട്രോൾ സിസ്റ്റം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്. ഇതുവഴി ഒരു ജംഗ്ഷനിൽ ഒരു ഭാഗത്തുനിന്ന് വരുന്ന വാഹനങ്ങളുടെ എണ്ണം കണക്കിലെടുത്ത് ട്രാഫിക് സിഗ്നൽ ക്രമീകരിക്കുന്നതിന് കഴിയുന്നതാണ്.
- (6) 35 സ്ഥലങ്ങളിൽ ഇന്റലിജൻസ് ട്രാഫിക് മാനേജ്മെന്റ് സിസ്റ്റം സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്. നഗരത്തിലെ ട്രാഫിക് വാർഡൻമാർക്ക് POS മെഷീനുകൾ നൽകുന്നതാണ്.
- (7) ടി സംവിധാനം നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും മോണിറ്റർ ചെയ്യുന്നതിനും നന്ദാവനം പോലീസ് ക്യാമ്പിൽ ഡാറ്റാ സെന്ററും, സെർവർ, സോഫ്റ്റ്‌വെയർ, പവർ ബാങ്ക് അപ്, ക്ലൗഡ് സിസ്റ്റം, സ്റ്റോറേജ് എന്നിവ സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്.
- (8) നഗരത്തിലെ മുഴുവൻ ട്രാഫിക് സംവിധാനം നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും മറ്റ് ക്രയവിക്രയങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും ദുരന്ത നിവാരണം പോലുള്ള വിഷയങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനായി ഇന്റഗ്രേറ്റഡ് കമാന്റ് ആന്റ് കൺട്രോൾ സിസ്റ്റം നഗരസഭ ആസ്ഥാനത്ത് സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്.

XXV) പേ വിഷ വിമുക്ത അനന്തപുരി

2016 ലെ കണക്കുകൾ അനുസരിച്ച് 8,000 ഓളം തെരുവുനായ്ക്കൾ ഉണ്ട് എന്നാണ് കണക്കാക്കിയിരിക്കുന്നത്. തെരുവുനായ്ക്കളുടെ വംശ വർദ്ധനയ്ക്ക് ABC മാത്രമാണ് നിലവിൽ ഉള്ള ശാസ്ത്രീയ പരിഹാരം. നിലവിൽ പേട്ട മൃഗാശുപത്രിയിൽ ശരാശരി 5 തെരുവുനായ്ക്കളെ ABC ചെയ്തുവരുന്നു. തിരുവല്ലത്തുള്ള ABC സെന്റർ തുറക്കുന്നതോടുകൂടി ശരാശരി 20 മുതൽ 25 നായ്ക്കളെ ABC യ്ക്ക് വിധേയമാക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നു.

കഴിഞ്ഞ വർഷം ഉണ്ടായ പേ വിഷ രഹിത കേരളമെന്ന ക്യാമ്പയിനിന്റെ ഭാഗം ഏറ്റെടുത്ത് തെരുവുനായ്ക്കളെ വാക്സിൻ ചെയ്യുന്ന കർമ്മപദ്ധതി നഗരസഭ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. നഗരസഭ നാളിതുവരെ 3500 തെരുവുനായ്ക്കൾക്ക് വാക്സിൻ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഏകദേശം ഒരു വർഷം മാത്രമേ ഇത്തരത്തിലുള്ള വാക്സിൻ കൊണ്ട് പേവിഷത്തിനെ പ്രതികരിക്കുവാൻ കഴിയുന്നുള്ളൂ. ആയതിനാൽ ABC ൽ കൂടി വംശ വർദ്ധന തടഞ്ഞ് മുഴുവൻ തെരുവുനായ്ക്കൾക്കും വാക്സിനേഷൻ കൊടുക്കുന്ന കർമ്മപദ്ധതി നഗരസഭ നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. ആയതിന്റെ ഭാഗമായി താഴെ പറയുന്ന നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നു.

- (1) തിരുവനന്തപുരം നഗരത്തിലെ മുഴുവൻ തെരുവുനായ്ക്കളുടെയും എണ്ണം അടിയന്തിരമായി എടുക്കുന്നതാണ്.
- (2) എല്ലാ തെരുവുനായ്ക്കൾക്കും വാക്സിൻ കൊടുക്കുന്നതും കൂടാതെ 3 വർഷം കൊണ്ട് എല്ലാ തെരുവുനായ്ക്കളെയും ABC യ്ക്ക് വിധേയമാക്കുന്നതുമാണ്.

- (3) തിരുവല്ലത്ത് നിലവിലുള്ള ABC സെന്ററിന്റെ ആസ്ഥാനത്ത് കേരളത്തിലെ തന്നെ ഏറ്റവും മികച്ച രീതിയിൽ അത്യാധുനിക സൗകര്യങ്ങളുള്ള ABC സെന്റർ ആരംഭിക്കുന്നതാണ്.
- (4) 2026 ഓടുകൂടി തിരുവനന്തപുരം നഗരത്തിനെ പേവിഷ വിമുക്ത നഗരമെന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതാണ്.

XXVI) തെരുവുവിളക്കുകൾ എല്ലാം LED ലേക്ക്

തിരുവനന്തപുരം നഗരസഭ പരിധിയിൽ മൂന്ന് ഡിവിഷനുകളിലായി (കെ.എസ്.ഇ.ബി) 1,20,000 തെരുവുവിളക്കുകൾ ഉണ്ട്. ആയതിൽ പകുതിയോളം നിലവിൽ നിലവിൽ LED ആയി മാറിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ പല സ്ഥലങ്ങളിലും ഉള്ള വിളക്കുകൾ അവയുടെ ആവശ്യാനുസരണത്തിലുള്ള വോൾട്ടേജിൽ അല്ല സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളത് എന്ന പരാതി നിലനിൽക്കുന്നു. ആയത് പരിഹരിച്ച് നഗരസഭയിലെ മുഴുവൻ വിളക്കുകളും LED ലേക്ക് മാറ്റുന്നതാണ്. അതുവഴി വൈദ്യുതി ഉപയോഗം ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് 40% കുറയ്ക്കാൻ കഴിയുന്നതും, ആയതിലുപരി വൈദ്യുതി ചാർജ്ജും 40% എങ്കിലും കുറയ്ക്കാൻ കഴിയുന്നതാണ്. ആയതിന് നടപ്പുവർഷം താഴെ പറയുന്ന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്.

- (1) നഗരസഭയെ 3 ഡിവിഷനുകളായി തിരിച്ച് തെരുവ് വിളക്കുകൾ എല്ലാം LED ലേക്ക് മാറ്റുന്നതിന് സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്തത്തോടെയുള്ള പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്.
- (2) നിലവിലുള്ള വിളക്കുകൾ എല്ലാം മാറ്റി LED സ്ഥാപിച്ച് ആയത് ദീർഘകാലം പരിപാലിക്കുന്നതിനുള്ള നിബന്ധനയോടുകൂടി കരാർ ചുമയ്ക്കുന്നതാണ്
- (3) വിളക്കുകൾക്ക് പ്രത്യേകം മീറ്റർ സ്ഥാപിച്ച് വൈദ്യുതിയുടെ ഉപഭോഗം അളക്കുന്നതും, ആയതിന് അനുസരിച്ചുള്ള ബില്ലിംഗ് സംവിധാനത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവരുന്നതുമാണ്.
- (4) സി.സി.എം.എസ് സ്ഥാപിച്ച്, വിളക്കുകൾ പ്രവർത്തിക്കാത്തത് ഏതാണ് എന്ന് മനസ്സിലാക്കുന്നതിനും, 48 മണിക്കൂറിനകം വിളക്കുകൾ റിപ്പയർ ചെയ്ത് പുനഃസ്ഥാപിക്കാത്ത പക്ഷം ഫൈൻ ഇടപാടാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടിയും സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്.

XXVII) വിവരങ്ങൾക്കായി ഇതാ നമ്പർ

ഒരു വർഷം അഞ്ച് ലക്ഷത്തിൽ പരം ഫയലുകൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതും, ഒരു ദിവസം ശരാശരി 2000 ൽ പരം സേവനങ്ങൾ നൽകുന്ന ഒരു ഓഫീസാണ് നമ്മുടെ. പൊതുജനങ്ങളുമായി ഏറ്റവും അടുത്തുനിൽക്കുന്ന ഒരു സ്ഥാപനം എന്ന നിലയിൽ നിരവധി ജനങ്ങൾ അവരുടെ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി ഓഫീസിൽ വരുന്നു. അടുത്ത രണ്ട് വർഷം കൊണ്ട് നഗരസഭയിൽ വരുന്ന പൊതുജനങ്ങളുടെ എണ്ണം നിലവിലുള്ളതിന്റെ നാലിലൊന്നായി കുറയ്ക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്. ഇതിനായി പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ബന്ധപ്പെടുന്നതിനും അവരുടെ വിവരം അറിയുന്നതിനും കാൾ സെന്റർ സ്ഥാപിക്കുന്നതാണ്.

പൊതു ജനങ്ങൾ അവരുടെ ഫയലുകളുടെ അവസ്ഥ മനസ്സിലാക്കുന്നതിന്, നഗരസഭയെ സംബന്ധിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ അറിയുന്നതിന് അവകാശം ലഭ്യമാകുന്നതിന് എങ്ങനെ അപേക്ഷിക്കണം എന്നത് സംബന്ധിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ അറിയുന്നതിന് നഗരസഭയുടെ കാൾ സെന്റർ ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. ഇതിനായി നഗരസഭയുടെ കാൾ സെന്ററിൽ 12 മണിക്കൂർ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സംവിധാനം രൂപപ്പെടുത്തുന്നതാണ്.

ഇതിനായി താഴെ പറയുന്ന സംവിധാനം രൂപപ്പെടുത്തുന്നതാണ്;

- (1) പൊതുജനങ്ങൾക്കായി എപ്പോഴും വിളിക്കാവുന്ന തരത്തിൽ 4 നമ്പരുകൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതാണ്.

- (2) പൊതുജനങ്ങളുടെ കാൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനായി പകൽ 12 മണിക്കൂർ സമയത്തും സേവന സജ്ജരായ ഉദ്യോഗസ്ഥരെ നിയമിക്കുന്നതാണ്. ഇതിനായി 4 അധിക ജീവനക്കാരെ നിയമിക്കുന്നതാണ്.
- (3) വിവിധ സെക്ഷനുകളിൽ പൊതുജനങ്ങളുടെ പ്രവേശനം തടയുന്നതിനും, അവർക്കാവശ്യമായ സേവനം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുമായി പൊതുജനങ്ങളിൽ നിന്നും കാൾ സ്വീകരിച്ച് ബന്ധപ്പെട്ട സെക്ഷനിലേക്ക് എത്തിക്കുന്നതും അവിടെ നിന്നും വിവരങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതുമാണ്. ഏതെങ്കിലും സാഹചര്യത്തിൽ പൊതുജനങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ തൽസമയം നൽകാൻ കഴിയാത്ത പക്ഷം ആയത് ശേഖരിച്ച് തുടർന്ന് നൽകുന്നതാണ്. നഗരസഭയിലെ ഫയലുകളെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ഏത് വിവരവും പ്രസ്തുത നമ്പർ വഴി ലഭ്യമാക്കുന്നതാണ്.

XXVIII) മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ

താഴ്ന്ന സ്ഥലങ്ങൾ ധാരാളം ഉള്ളതിനാൽ ചെറിയ മഴയത്തുപോലും വെള്ളക്കെട്ട് ഉണ്ടാകുന്നു. ആയതിനാവശ്യമായ ആസൂത്രണം ആവശ്യമാണ്. ഇതിന് ആവശ്യമായ രീതിയിൽ സ്പോഞ്ച് സിറ്റി എന്ന ആശയം ഉൾക്കൊണ്ട്, നഗരത്തിനെ സമാധാന നഗരം എന്ന പദവിയിലെത്തിക്കാനും വികസന നിക്ഷേപങ്ങൾ ആകർഷിക്കാനും ഉതകുന്ന മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതാണ്.

Sd/-
പി.എ.ടു.മേയർ